

LBRIS

We know
books

Max Picard

BURGHEZUL

În românește de Ioan Milea

LIMES

2026

Cuprins

Notă introductivă	5
Cuvânt înainte	9
Mitologic	10
Delimitarea speciei	11
Apariția	12
Variabilitatea speciei	13
Digerarea culturii.....	14
Mecanica exploatării culturii	15
Despre misiunea istorică a burghezului	16
Contemporan.....	17
Istoric	18
Despre noblețea atitudinii burgheze	19
Categoria psihică a totalității	20
Despre forma exterioară a experienței burgheze	21
Morala sexuală a burghezului	22
Iubirea burghezului.....	23
Despre rușinea burgheză.....	24
Simțul burghez al realității și instituțiile statului	25
Căsătoria	26
Fidelitatea conjugală	27
Poligamia burghezului	28
Alte mijloace ale monogamiei burgheze	29
Despre viața lăuntrică în căsnicie	30
„Despre o experiență ieftină”	31

Psihologia burgheză	32
Despre organizarea burgheză a sentimentelor	33
Ocupația burghezului.....	34
Burghez și rege	35
Social	36
Despre siguranța ordinii burgheze	38
Porunca burghezului-rege.....	39
Burghez, literatură și sexualitate	40
Wedekind și burghezul	41
Burghezul și știința.....	42
Despre mistica burgheză.....	43
Animale și copii	44
Poet și burghez	45
Burghezul și natura	46
Burghezul și artele plastice	47
Singurătatea burghezului.....	48
Despre burghezul superior.....	49
Metafizica burgheză	50
Nemurirea speciei.....	51
APENDICE	
Introducere în cercetarea științifică a burghezului.....	55

Mitologic

Când Dumnezeu a făcut lumina în prima zi, asta nu i-a fost de-ajuns.

Așa că a făcut ca în a doua zi să se nască cerul și pământul.

Iar în fiecare din cele patru zile următoare Dumnezeu a fost, de asemenea, tot nemulțumit.

De aceea, a creat stelele, păsările și peștii, animalele de uscat și, în cele din urmă, pe om.

Câte n-ar mai fi putut crea bunul Dumnezeu dacă nici în a șasea zi nu ar fi fost mulțumit de lucrarea lui!

În această a șasea zi „a privit Dumnezeu toate câte a făcut și, iată, erau bune foarte”².

Atunci bunul Dumnezeu a fost, așadar, mulțumit.

Nu a mai făcut nimic, fiindcă i-a plăcut totul.

Și acesta e ceasul în care s-a născut burghezul.

Delimitarea speciei

Burghezul e produsul selecției, al felului în care poate exista cel mai mare număr posibil de membri ai speciei prin economisirea a cât mai mult posibil din hrana aflată la dispoziția speciei.

Hrana speciei burghez e individul.

În specia burghez, intenția de ameliorare a naturii a ajuns la una dintre cele mai mari împliniri ale ei:

Specia burghez nu numai că îl nimicește pe dușmanul speciei, pe individ.

Ea mai și trăiește din el.

² Citat din *Sfânta Scriptură, Facerea*, 1,31. (N.tr.)

Apariția

Burghezul îl locuiește de cele mai multe ori pe omul întreg.

Adesea însă, doar o parte din el.

Atunci ceea ce e burghez în om e sunetul familiar al limbii speciei în străinătatea individuală.

Așa cum forma e semnul distinctiv exterior al speciei, tot așa burghezul din om e semnul apartenenței lăuntrice.

Variabilitatea speciei

Burghezul pune stăpânire pe orice realizare individuală.

Distrugându-i, prin aceasta, conținutul individual, el o schimbă în așa fel încât ar fi putut fi obținută de el.

Astfel apare însă iarăși nevoia de o nouă realizare individuală.

Prin urmare, diversitatea formelor de cultură i se datorează doar burghezului.

Odată cu forma de cultură nou creată se schimbă și burghezul.

Burghezul e un fenomen de adaptare la cultura dominantă la un moment dat.

Orice cultură își are burghezul de care are nevoie pentru distrugerea ei.

Digerarea culturii

Burghezul descompune fenomenul întreg al unei realizări individuale în componentele lui.

Și anume descompune până ce găsește părți ale căror analogii îi sunt cunoscute.

Slavă Domnului! Acum știe totuși ceva despre Marele Necunoscut!

Comparația e, pentru burghez, singura cale spre o nouă lume exterioară.

Ținându-se de înrudiri, de legături, burghezul caută să distrugă unicitatea.

Dar psihologia nu numai că îi procură burghezului activitatea de digestie.

Ea e, pentru el, mult mai mult!

Prin descompunerea întregului în părțile lui, burghezul își procură, în ciuda bugetului lui sărăcăcios, o senzație de sațietate.

Mecanica exploatării culturii

Orice creație culturală are, în dinamismul ei lăuntric, un plus pe care creatorul ei nu a putut să-l facă să intre cu totul în formă.

Acest dinamism șovăitor al creatorului ajunge, în statica burghezului, la liniște.

Digerarea care descompune cultura îi îngăduie burghezului să găsească acel punct pornind de la care să ajungă cel mai repede și cu cea mai mică risipă de energie la ceea ce îi e deja cunoscut.

Acesta e așa-zisul punct central, punct al centrului de greutate, punct de vedere din care... să se privească.

Burghezul urmează în aceasta *lex minimi*, adică legea efortului minim, care stăpânește întreaga lui mecanică interioară.

Despre misiunea istorică a burghezului

Nașterea a noi forme de cultură e direct proporțională cu numărul burghezilor și cu puritatea speciei lor.

Câte realizări individuale pier neatinsă din cauza digerării lente a culturii de către burghez!

Uneori, un fenomen cultural nu se lasă aranjat de burghez în așa fel încât aerul lui de a fi ceva aparte să se piardă de îndată.

Atunci, realizarea individuală trebuie să moară foarte încet în epocile culturale: Vârsta...

Adeseori e nevoie de un cortegiu funerar care se întinde pe decenii până să vină sfârșitul...

Dacă munca de asimilare burgheză a fost însă în zadar, atunci izbucnesc revoluții.

Revoluțiile sunt, pentru burghez, un surrogat potrivit pentru ceea ce e indigest.

Revoluțiile sunt totdeauna burgheze.

Contemporan

Burghezul consumă realizarea individuală a altora.

El nu se poate digera pe sine.

Prin urmare, burghezul creează un debușeu pentru realizarea individuală; prin consum, apare necesitatea unei noi creații culturale.

Astăzi nu avem cultură tocmai pentru că avem prea puțini burghezi și prea mulți indivizi.